

Kommunstyrelsen**§ 202****Svar på motion av Gunnar Ihrén (L) och Peter Edholm (L) om högre växel för civilt försvar och beredskap i Solna M:7/2025 (KS/2025:157)****Beslut**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige förklarar motionen besvarad.

Sammanfattning

Gunnar Ihrén och Peter Edholm (L) har till kommunfullmäktiges sammanträde den 31 mars 2025 § 79 inkommit med rubricerad motion. I motionen föreslås kommunfullmäktige att tillse att staden, då anställd tjänstgör i totalförsvaret, betalar ut löneutfyllnad så att dagpenning plus löneutfyllnad blir 90 procent av den fasta lönen, tillse att staden bygger upp organisation och beredskapslager för livsmedel och sjukvårdsutrustning som ett led i arbetet med civilt försvar och krisberedskap samt göra en översyn av antalet ljudsändare för utomhusvarning i Solna stad i syfte att öka täckningen av VMA-alarmeringen och ansöka hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) om att få fler ljudanläggningar för VMA inom staden.

Motionen har överlämnats till stadsledningsförvaltningen för beredning.

Stadsledningsförvaltningen konstaterar att frågan om lagerhållning av mat och sjukvårdsutrustning redan är ett pågående och prioriterat arbete som det kommer att arbetas vidare med på både kort och lång sikt från såväl omvårdnadsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen och stadsledningsförvaltningens håll. Stadsledningsförvaltningen konstaterar också att det arbete som redan gjorts tillsammans med SSBF kring att se över antalet ljudsändare för utomhusvarning i syfte att öka täckningen av VMA-alarmeringen är tillräckligt för att täckningen i staden ska anses vara fullgod.

Anställda som tjänstgör i totalförsvaret har rätt till dagpenning från staten vilket täcker en del av den förlorade inkomsten. Stadsledningsförvaltningen anser att detta stöd är tillräckligt, och att ytterligare löneutfyllnad från staden i dagsläget inte är aktuellt.

Med hänvisning till det pågående och planerade arbetet föreslår stadsledningsförvaltningen att motionen anses besvarad.

Yrkanden

Sara Kukka-Salam (S) föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Peter Edholm (L) och Samuel Klippfalk (KD) föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut:

Förvaltningens förslag

Bifall till motionen

Ordförande ställer förslagen mot varandra och konstaterar att kommunstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Peter Edholm (L) och Samuel Klippfalk (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för förslag om bifall till motionen.

Röstförklaring

Lars Rådén (M) anmäler att Moderaterna inte deltar i beslutet.

Stadsledningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2025-06-26
KS/2025:157

Svar på motion av Gunnar Ihrén (L) och Peter Edholm (L) om högre växel för civilt försvar och beredskap i Solna M:7/2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige förklarar motionen besvarad.

Sammanfattning

Gunnar Ihrén och Peter Edholm (L) har till kommunfullmäktiges sammanträde den 31 mars 2025 § 79 inkommit med rubricerad motion. I motionen föreslås kommunfullmäktige att tillse att staden, då anställd tjänstgör i totalförsvaret, betalar ut löneutfyllnad så att dagpenning plus löneutfyllnad blir 90 procent av den fasta lönen, tillse att staden bygger upp organisation och beredskapslager för livsmedel och sjukvårdsutrustning som ett led i arbetet med civilt försvar och krisberedskap samt göra en översyn av antalet ljudsändare för utomhusvarning i Solna stad i syfte att öka täckningen av VMA-alarmeringen och ansöka hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) om att få fler ljudanläggningar för VMA inom staden.

Motionen har överlämnats till stadsledningsförvaltningen för beredning.

Stadsledningsförvaltningen konstaterar att frågan om lagerhållning av mat och sjukvårdsutrustning redan är ett pågående och prioriterat arbete som det kommer att arbetas vidare med på både kort och lång sikt från såväl omvårdnadsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen och stadsledningsförvaltningens håll. Stadsledningsförvaltningen konstaterar också att det arbete som redan gjorts tillsammans med SSBF kring att se över antalet ljudsändare för utomhusvarning i syfte att öka täckningen av VMA-alarmeringen är tillräckligt för att täckningen i staden ska anses vara fullgod.

Anställda som tjänstgör i totalförsvaret har rätt till dagpenning från staten vilket täcker en del av den förlorade inkomsten. Stadsledningsförvaltningen anser att detta stöd är tillräckligt, och att ytterligare löneutfyllnad från staden i dagsläget inte är aktuellt.

Med hänvisning till det pågående och planerade arbetet föreslår stadsledningsförvaltningen att motionen anses besvarad.

Handlingar

- Motion av Gunnar Ihrén (L) och Peter Edholm (L) om högre växel för civilt försvar och beredskap i Solna M:7/2025

Maria Rönnberg
Avdelningschef

Hanna Malm
Kvalificerad utredare

Beslutet expedieras till:
Kommunfullmäktige

Bakgrund

Gunnar Ihrén och Peter Edholm (L) har till kommunfullmäktiges sammanträde den 31 mars 2025 § 79 inkommit med rubricerad motion. Motionärerna anser att Solna ska lägga en högre växel i arbetet med civilt försvar och beredskap. I motionen föreslås kommunfullmäktige att tillse att staden, då anställd tjänstgör i totalförsvaret, betalar ut löneutfyllnad så att dagpenning plus löneutfyllnad blir 90 procent av den fasta lönen, tillse att staden bygger upp organisation och beredskapslager för livsmedel och sjukvårdsutrustning som ett led i arbetet med civilt försvar och krisberedskap samt göra en översyn av antalet ljudsändare för utomhusvarning i Solna stad i syfte att öka täckningen av VMA-alarmeringen och ansöka hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) om att få fler ljudanläggningar för VMA inom staden.

Beredning

Motionen har överlämnats till stadsledningsförvaltningen för beredning.

Ärendet

I motionen läggs fokus på tre delar, ersättning till frivilliga i försvaret, beredskapslager för mat och sjukvårdsutrustning, samt Hesa Fredrik, ljudsystemet för utomhusvarningar.

Ersättning till frivilliga i totalförsvaret

I motionen föreslås kommunfullmäktige att tillse att staden, då anställd tjänstgör i totalförsvaret, betalar ut löneutfyllnad så att dagpenning plus löneutfyllnad blir 90 procent av den fasta lönen.

Medarbetare har enligt lag rätt att vara ledig utan lön för att fullgöra sina skyldigheter inom totalförsvaret. Staden är däremot inte skyldig att betala löneutfyllnad om en anställd tjänstgör inom totalförsvaret.

Beredskapslager för mat och sjukvårdsutrustning för kris och krig

I motionen föreslås kommunfullmäktige tillse att staden bygger upp organisation och beredskapslager för livsmedel och sjukvårdsutrustning som ett led i arbetet med civilt försvar och krisberedskap.

Krisberedskap och civilt försvar är en högt prioriterad fråga i staden och arbetet med frågorna pågår i enlighet med den beslutade policyn ”Handlingsplan för krisberedskapsarbetet 2024–2026”. Lagerhållning av både mat och sjukvårdsutrustning är en viktig del i stadens beredskapsarbete och är prioriterade frågor som det redan arbetas med på flera håll.

Under 2025 har staden tagit över måltidsverksamheten för de kommunala skolorna, och med anledning av detta tillsattes en måltidschef på barn- och utbildningsförvaltningen. Denna satsning på måltidsverksamhet ger staden en större rådighet över lagerhållningen och ökar möjligheterna till en stark livsmedelsberedskap i staden. Måltidschefen kommer även tillsammans med stadsledningsförvaltningens säkerhetssamordnare att arbeta med frågor kring livsmedelsberedskap. I detta arbete är just lagerhållning en viktig fråga.

Länsstyrelsens rekommendation om att ha minst 45 dagars lagerhållning av skyddsutrustning är en inriktning som man redan jobbar efter inom omvårdnadsförvaltningen.

Vidare är det arbete med kontinuitetsshantering som redan pågår i staden, och som kommer att fortsätta under året, en viktig del i att kartlägga ytterligare behov av lagerhållning av både mat och sjukvårdsutrustning.

Tuta så att det hörs

I motionen föreslås att staden ska låta göra en översyn av antalet ljudsändare för utomhusvarning i syfte att öka täckningen av VMA-alarmeringen och ansöka hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) om att få fler ljudanläggningar för Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) inom staden. I motionen anförs bland annat att det är många boende i de nya stadsdelarna Järvastaden och Frösunda som inte täcks av utomhusvarningssystemet.

För de kommuner som tillhör kommunalförbundet Storstockholms brandförsvarsförbund (SSBF) är det enligt avtal det förbundet som sköter drift och förvaltning av utomhusvarningssystemet.

Hösten 2024 initierade stadsledningsförvaltningen hos SSBF frågan om den bristande täckningen i Järvastaden. Detta har lett till att en ny siren kommer sättas upp på Fridensborgsvägen. Denna förväntas tas i drift i september 2025. Tillsammans med den siren som Sundbyberg driftsatte hösten 2024 i Ursviks Allé bedöms täckningen i Järvastaden vara tillräcklig.

När det gäller Frösunda installerades 2024 en ny siren på Gustav III Boulevard 32. Tillsammans med tidigare installationer gör SSBF bedömningen att nuvarande sirener räcker för att täcka in området.

Stadsledningsförvaltningens synpunkter

Stadsledningsförvaltningen konstaterar att frågan om lagerhållning av mat och sjukvårdsutrustning redan är ett pågående och prioriterat arbete som det kommer att arbetas vidare med på både kort och lång sikt från såväl omvårdnadsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen och stadsledningsförvaltningens håll. Vidare arbetar staden redan i enlighet med Länsstyrelsens rekommendation om att ha lagerhållning av sjukvårdsutrustning för 45 dagar. Givet det, samt att det redan finns en uppbyggd organisation som aktivt arbetar med beredskapslager för livsmedel och sjukvårdsutrustning bedöms frågan vara omhändertagen.

Stadsledningsförvaltningen konstaterar också att det arbete som redan gjorts tillsammans med SSBF kring att se över antalet ljudsändare för utomhusvarning i syfte att öka täckningen av VMA-alarmeringen är tillräckligt för att täckningen i staden ska anses vara fullgod.

Anställda som tjänstgör i totalförsvaret har rätt till dagpenning från staten vilket täcker en del av den förlorade inkomsten. Dagpenningen är avsedd att täcka grundläggande ekonomiska behov och säkerställa att de som tjänstgör inte hamnar i en ekonomiskt utsatt situation. Solna betalar inte ut ytterligare löneutfyllnad. Stadsledningsförvaltningen har genom nätverk undersökt hur andra kommuner gör, och av de tillfrågade kommunerna som svarat är det ingen som betalar ut löneutfyllnad på grund av tjänstgöring i totalförsvaret. I stadens personaladministrativa system Heroma finns möjligheten att registrera frånvaro på grund av tjänstgöring i totalförsvaret. I dagsläget är det inga anställda i staden som söker tjänstledighet av den anledningen. Eftersom det inte finns tjänstgörande som staden känner till är det svårt att uppskatta omfattning och kostnad för eventuell löneutfyllnad.

Med hänvisning till det pågående och planerade arbetet föreslår stadsledningsförvaltningen att motionen anses besvarad.

MOTION

Högre växel för civilt försvar och beredskap i Solna

Sedan mer än tre år tillbaka är det krig i Europa. Statsministern sammanfattade läget vid Folk och Försvars konferens i Sälen med: *"Sverige är inte i krig, men det råder inte heller fred."* Det är viktigt att vi i Solna stad bidrar i denna del. Liberalerna Solna lägger därför tre förslag nedan för att Solna ska lägga i en högre växel i arbetet med civilt försvar och för att höja Solnas beredskap för kris och krig.

Ersättning till frivilliga i totalförsvaret

En markant del av Försvarsmaktens operativt gripbara resurser utgörs idag exempelvis av våra frivilliga hjältar i Hemvärnet, enligt den s.k. 6-24-90-principen. Det innebär att första delarna av HV-förband är på plats inom sex timmar, har full förmåga efter 24 timmar och ska kunna lösa sina huvuduppgifter under 90 dagar.

Avseende tjänstgöring i försvaret aktualiseras frågeställningen i praktiken oftast vid fyra olika situationer för individer som har anställning civilt: militär grundutbildning genom värnpliktstjänstgöring, inkallelse till militär repetitionsutbildning (så kallad rep-övning), reservofficers återkommande tjänstgöring (även utomlands) samt tjänstgöring för personal i frivilligförsvaret/Hemvärnet. Med civilpliktens återinförande kommer stadens anställda även att tjänstgöra med frivilliga i det civila försvaret.

De som tjänstgör som frivilliga i totalförsvaret ersätts idag med dagpenning, ett dagsbelopp som motsvarar 90% av SGI. Här finns dock ett tak på dagsersättningen på 10 prisbelopp. Genom taket kan stadens anställda därför få en kännbar inkomstminskning. Det är därför motiverat att Solna stad som arbetsgivaren stödjer våra frivilliga krafter med löneutfyllnad som ger 90% av normal lön vid tjänstgöring i totalförsvaret.

Generellt finns idag enbart rätt för anställda i staden till löneutfyllnad som ger 90% av normal lön om arbetstagaren kallas in med pliktlagstiftning, samt vissa speciella regler för reservofficerare. Det är viktigt att Solna stad stödjer totalförsvaret i dessa tider. När detta förslag antas jämföras de som väljer sig att engagera sig frivilligt för försvaret av hembygden med de som kallas in med tvång. Det finns inte heller något som hindrar detta. Kollektivavtalets nivå är en lägstanivå och möjliggör för staden att ändå genom lokalt avtal erbjuda bättre villkor för stadens anställda.

Här är det också viktigt att framtidssäkra detta eftersom Försvarsmakten idag även rekryterar till Flygvapnet och högre staber. Redan nu tjänstgör frivilliga också inom civila försvaret, exempelvis Jordbruksverket och Länsstyrelsen, som också förtjänar bra villkor för att de bidrar till att försvara vår demokrati.

Beredskapslager för mat och sjukvårdsutrustning för kris och krig

Vår stads verksamhet inom beredskap och civilt försvar möter allt högre krav. Om krisen eller kriget skulle komma kan antas att el och vatten stängs av. För att klara en initial fas bedömer Liberalerna att samtliga offentliga kök här i Solna måste kunna laga mat ändå. I köken ska det finnas stapelvaror som går att tillaga även utan el och vatten. Vi måste säkra upp med ficklampor och stearinljus. Vi i Liberalerna bedömer därför att stadens verksamheter ska ha ett lager av frystorkad mat som räcker i en vecka, i händelse av kris eller krig.

Vidare rekommenderar Länsstyrelsen samtliga Stockholmskommuner att bygga upp ett *lager* av skyddsutrustning som räcker i minst 45 dagar. Detta bland annat mot erfarenheter som gjordes under pandemin.

Vi i Liberalerna Solna bedömer detta rimligt. Vi föreslår därför att Solna stad ska bygga upp beredskapslager för sjukvårdsutrustning och mat som ett led i stadens arbete med civilt försvar samt beredskap för kris och krig. Beredskapslagrets syfte är att säkerställa att kommunens verksamheter kan upprätthållas vid kris och krig samt att kommunens övriga verksamheter har den skyddsutrustning som behövs.

Som exempel kan nämnas Uppsala kommun, en kommun som varje dag lagar 45 000 matportioner, varav 2 800 är specialkost. Genom fokuserat arbete ska Uppsala klara även i en kris. Vart och ett av de 180 kommunala köken har förmåga att klara sig själv i en vecka. Det finns också ett färsklager, och därutöver den frystorkade maten, som har en hållbarhet på 27 år. För en vanlig matportion är vattenåtgången fyra liter – för den frystorkade maten krävs bara 2 dl vatten per portion. Genom god översikt kan produkter löpande ersättas för att upprätthålla hållbarhet på produkterna. Utbytta produkter används inom den kommunfinansierade vård- och omsorgsverksamheten innan utgångsdatum.

Tuta så att det hörs

I Sverige finns ett varningssystem för att snabbt uppmärksamma allmänheten om att något allvarligt hänt i närområdet som kan hota liv, hälsa, egendom eller miljö. Varningssystemet består av flera delar, den mest kända är utomhusvarningen Hesa Fredrik som kan sända Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA). Begäran om att sända VMA kan göras av flera olika, exempelvis Räddningstjänsten, Polisen, smittskyddsläkare och Försvarsmakten m.fl.

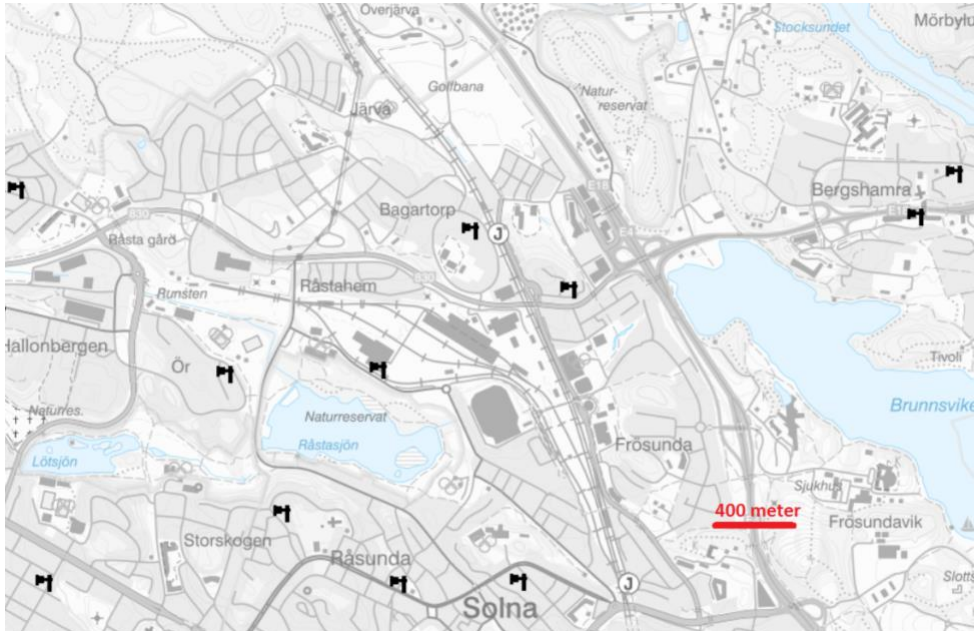
I vår stad finns det idag ett knappt 20-tal aktiva ljudanläggningar för VMA enligt VMA-kartan och ljudsändare täcker drygt 400 meter.¹ Dessa kan snabbt meddela ett VMA vid bränder och olyckor, men även i syfte att varna befolkningen för luftangrepp vid krig. Systemet används också för att sända signalen "Beredskapslarm" som betyder att riket är i krigsfara/krig och att krigsplacerade ska inställa sig för tjänstgöring.

Det kraftigt försämrade säkerhetspolitiska läget har gjort att många frågor inom civilt försvar, med rätta, fått stort fokus i allmänna debatten. En sådan fråga är den bristande täckning för ljudanläggningar avseende VMA. Processen för att fler "Hesa Fredrik"-tutor görs genom särskild ansökan till MSB. MSB behandlar varje ansökan separat och beslutar utifrån det civila försvaret och fredsnytta. Vid ett godkännande

¹ www.msb.se/sv/rad-till-privatpersoner/skyddsrum-utrymning-och-varningssystem/viktigt-meddelande-till-allmanheten-vma/

kommer MSB att kostnadsfritt för kommunen, uppföra de anläggningar som godkänts.

Faktum kvarstår, om andra delar av viktig infrastruktur i samhället är utsatt för sabotage eller av annan anledning inte fungerar (ex SMS-utskick) så är ljudanläggningarna ett effektivt sätt att snabbt nå stora delar av befolkningen. Följande karta visar täckning av VMA-ljudsignalerna, se rött streck för ca 400 meter.

Som framgår av kartan täcks idag många boende i nya stadsdelarna Järvastaden och Frösunda inte av nuvarande "Hesa Fredrik"-tutor. Då huvudleden E4 och centrala järnvägspassager sträcker sig genom hela staden (och längs med Frösunda på båda sidor) finns det klar anledning att anta att ökad risk för omfattande olyckor, tillfällen när ett VMA är nödvändigt att sända ut för att nå stadens medborgare. Det är kommunen som bestämmer var ljudsändare ska placeras, men idag täcker inte ljudanläggningar våra medborgare. Det behövs därför förbättrad täckning för VMA-alarmering, ett initiativ som staden måste ta!

Liberalerna föreslår att kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen:

- att tillse att staden, då anställd tjänstgör i totalförsvaret, betalar ut löneutfyllnad så att dagpenning plus löneutfyllnad blir 90% av den fasta lönen.
- att tillse att staden bygger upp organisation och beredskapslager för livsmedel och sjukvårdsutrustning som ett led i arbetet med civilt försvar och krisberedskap.
- att göra en översyn av antalet ljudsändare för utomhusvarning i Solna stad i syfte att öka täckningen av VMA-alarmeringen och ansöka hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) om att få fler ljudanläggningar för VMA inom staden.

Gunnar Ihrén
Liberalerna

Peter Edholm
Liberalerna